

Reflectie studentenenquête KVNM

Door Sonja Hamhuis en Marjolein Wellink

1. ALGEMEEN

1.1. Doel van de enquête

De KVNM heeft als een van de doelen in het meerjarenplan 2020-2025 beschreven dat er extra aandacht uitgaat naar het enthousiasmeren van studenten om lid te worden van de vereniging. De afgelopen jaren is dit echter lastig gebleken. Om een goed beeld te krijgen van wat studenten verwachten van een vereniging zoals de KVNM werd een enquête opgesteld waar studenten vragen beantwoordden over verschillende aspecten van de vereniging zoals aanbod, communicatie en imago. Daarnaast gaven vragen over interesse en opleiding duidelijkheid over interessegebieden die momenteel leven onder studenten en bij welke opleidingen de KVNM reeds meer bekendheid heeft verworven en waar niet.

1.2. Verspreiding

De enquête werd in februari en maart 2020 verspreid bij verschillende onderwijsinstellingen door heel Nederland waar studenten zich op allerlei vormen van muziek richten. Dit betreft zowel conservatoria als muziekgerelateerde opleidingen aan Universiteiten door heel Nederland. Studentleden van de KVNM en studenten die tot afgelopen jaar (gratis) lid waren hebben tevens per mail een uitnodiging gehad. Daarnaast is de enquête via de studieverenigingen voor Muziekwetenschap in Amsterdam en in Utrecht verspreid en werd hij gedeeld via de Facebookpagina van de KVNM.

Om zoveel mogelijk studenten in Nederland aan te spreken, ook niet-Nederlandssprekenden, is de vragenlijst ook in het Engels vertaald en deze link werd in de inleiding van de Nederlandse enquête vermeld.

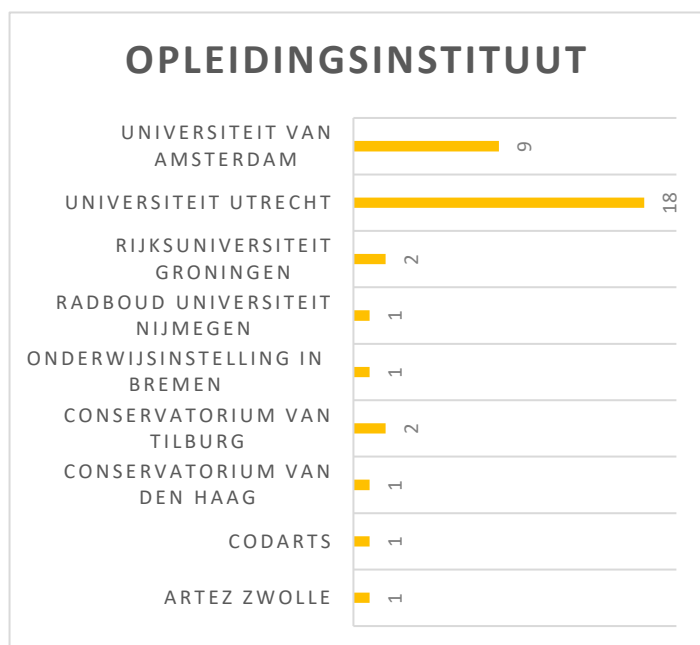
2. RESULTATEN

Hieronder worden de resultaten per categorie toegelicht en wordt hierop gereflecteerd.

2.1. Respondenten

In totaal is de enquête door 35 respondenten ingevuld. 32 daarvan vulden de Nederlandstalige vragenlijst in, 3 de Engelstalige versie.

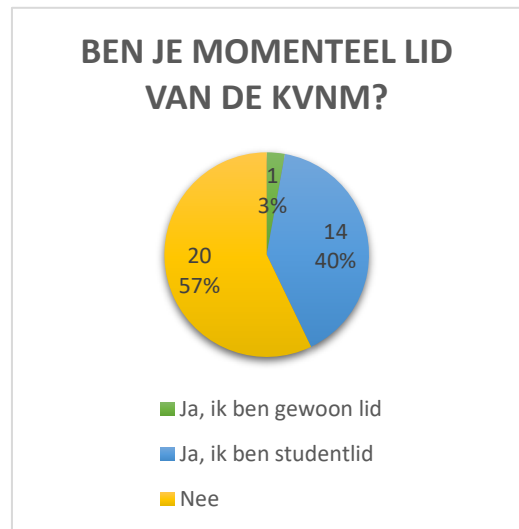
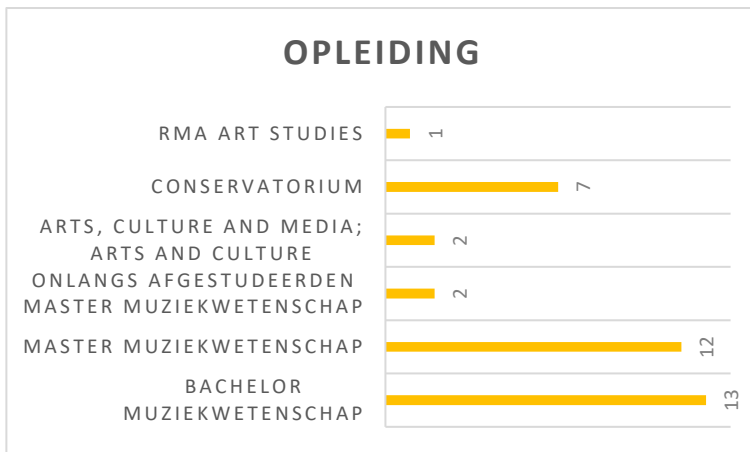
Studenten van in ieder geval 9 verschillende instellingen hebben de enquête ingevuld.¹ Ondanks de verspreiding van de oproep over veel verschillende opleidingen en instellingen, volgt het grootste deel van de respondenten een bachelor- of masteropleiding muziekwetenschap aan de Universiteit Utrecht of Universiteit van Amsterdam. Dit is te

¹ Een klein aantal studenten gaf aan meerdere opleidingen te volgen, deze studenten dan ook vaker meegeteld in de grafiek.

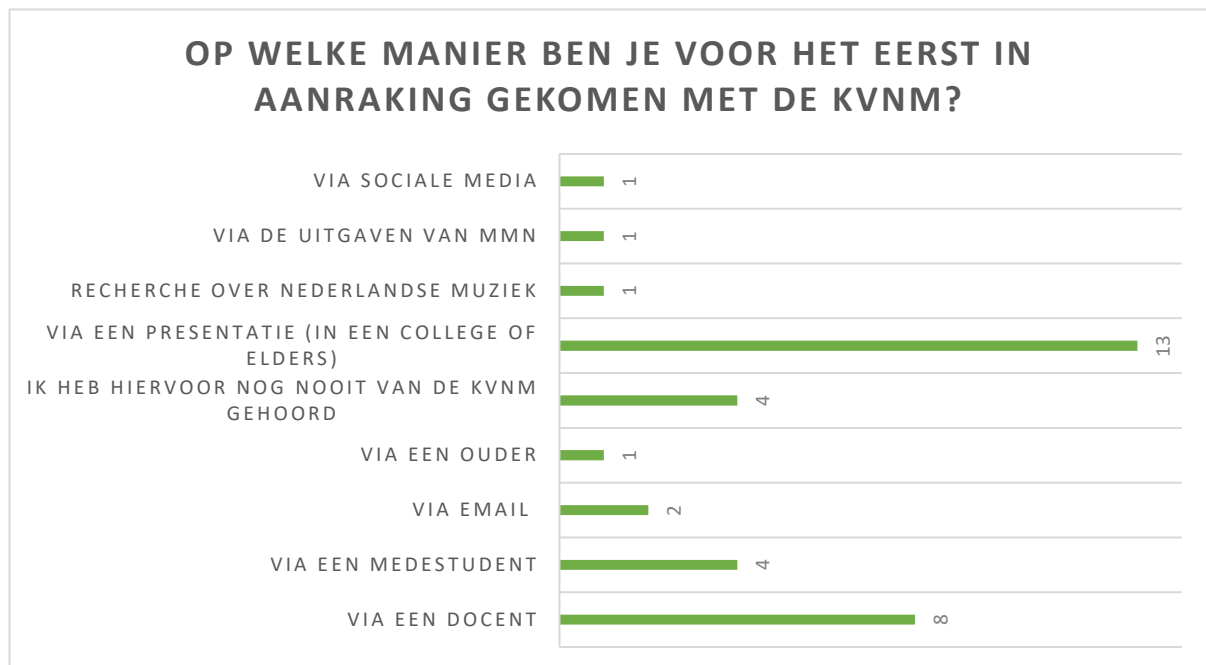
verklaren doordat de KVNМ bij deze instellingen meer aanwezig is onder studenten dan in de andere plaatsen.

Van de 35 respondenten zijn er 15 lid en 20 geen lid: de enquête heeft dus ook veel niet-leden bereikt.

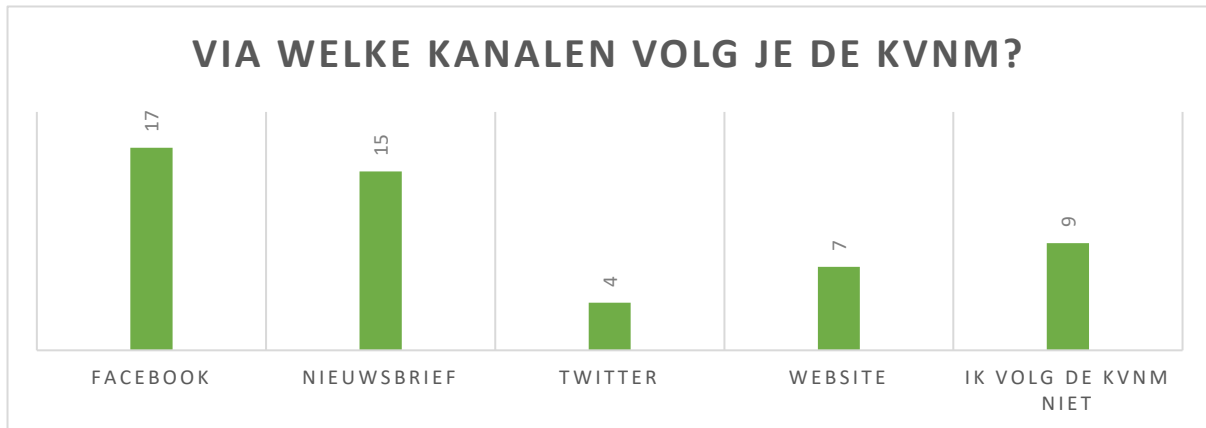
2.2. Zichtbaarheid, uitstraling en verwachting van de KVNМ

Een groot aantal van de respondenten geeft aan de KVNМ te kennen door presentaties via de onderwijsinstelling of door docenten. Dit geldt voornamelijk voor Utrecht en Amsterdam. Uit een aantal reacties van buiten deze steden blijkt dat de KVNМ elders minder bekend is, en in de open vragen wordt aangekaart dat studenten door de enquêteoproep voor het eerst van de KVNМ hebben gehoord.

Het grootste deel van de studenten volgt de KVNМ via één of meerdere sociale mediakanalen, voornamelijk de Facebookpagina en de nieuwsbrief. Wat betreft de online zichtbaarheid en uitstraling van de vereniging schreven veel van de respondenten dat zij de KVNМ zien als stoffig, ouderwets, pretentius, en niet voor studenten. Het idee heerst dat de focus voornamelijk ligt op oudere muziekgeschiedenis, en het niet interessant is voor studenten die

niet een academische carrière ambiëren. Een enkeling vindt de vereniging dusdanig professioneel overkomen dat het de student wellicht afschrikt. Wel worden de pogingen van de KVNМ om studenten meer bij de vereniging te betrekken d.m.v. activiteiten en studentleden in de forumcommissie en het bestuur gezien en gewaardeerd door de respondenten die lid zijn.

De studenten verwachten van de KVNМ dat het een inclusieve organisatie is die kennis van muziekonderzoek en -geschiedenis vergroot. Daarnaast zien studenten het graag als een plek waar ze een netwerk op kunnen bouwen en ook met musicologen in aanraking kunnen komen die niet alleen maar onderzoek doen. Ook worden goede publicaties en de mogelijkheid om als student onderzoek te presenteren hier genoemd.

De zichtbaarheid kan verbeterd worden door de KVNМ ook structureler onder de aandacht te brengen bij andere opleidingen dan muziekwetenschap in Amsterdam en Utrecht. Daarnaast kunnen frequentere en meer diverse berichten op de sociale media zorgen voor een uitstraling die studenten ook aanspreekt. Specifieke activiteiten voor studenten zijn ook een mogelijkheid, omdat het op deze manier duidelijker is dat de KVNМ ook een vereniging voor studenten met een interesse in muziekonderzoek is – niet alleen afgestudeerde ‘professionals’.

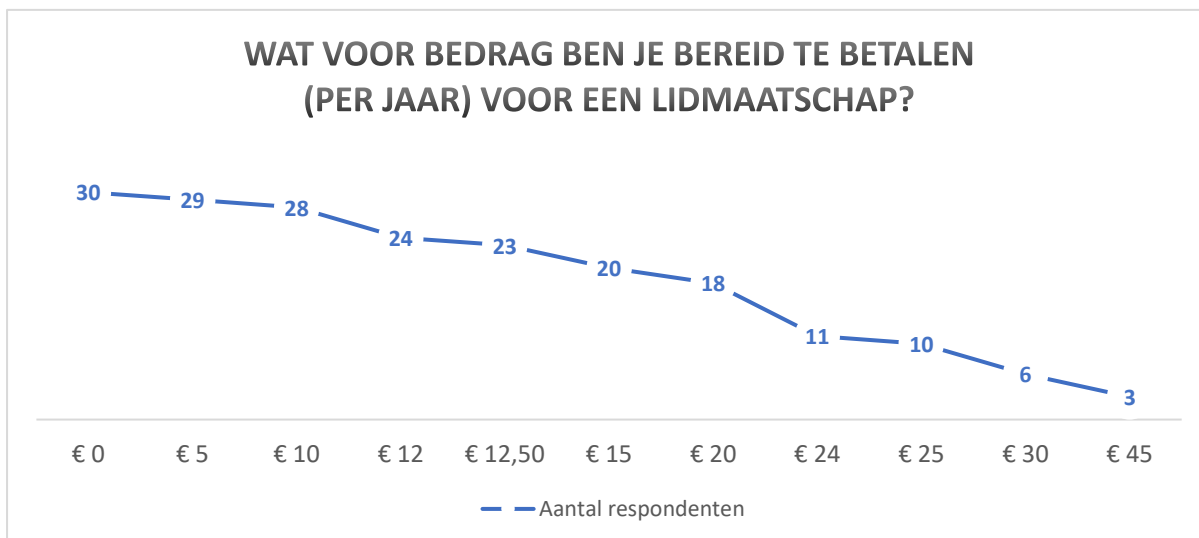
2.3. Lidmaatschap

Van de 35 respondenten zijn er 20 niet-lid. Op de open vraag “waarom” ze wel of niet lid zijn, zijn de antwoorden in te delen in grofweg twee categorieën. De eerste bestaat uit antwoorden waaruit blijkt dat de studenten wel interesse hebben in de KVNМ. Een aantal geeft aan niet de meerwaarde te zien van een lidmaatschap als lezingen en dergelijke ook toegankelijk zijn voor niet-leden. Een ander deel van de geïnteresseerden schrijft dat het er simpelweg niet van gekomen is. De tweede categorie studenten hebben überhaupt nooit van de KVNМ gehoord of niet per se interesse om lid te worden, bijvoorbeeld omdat zij niet geïnteresseerd zijn om in de toekomst richting het onderzoeksveld te gaan of denken niet genoeg kennis te hebben.

De 15 studenten die wel lid zijn geven aan graag op de hoogte te blijven van wat er in het vakgebied gebeurt, vinden activiteiten interessant en zien de KVNМ ook als plek om een netwerk op te bouwen.

Net iets meer dan de helft, 18 studenten, geeft aan dat ze bereid zijn om €20,- of meer te betalen voor een lidmaatschap. 7 studenten willen minder dan €12,50 betalen, het bedrag dat nu gevraagd wordt voor een studentenlidmaatschap.²

² 5 studenten hebben geen bedrag ingevuld, o.a. omdat zij aangaven niet genoeg van de KVNМ te weten om deze inschatting te maken. Deze studenten zijn dan ook niet meegenomen in de grafiek.

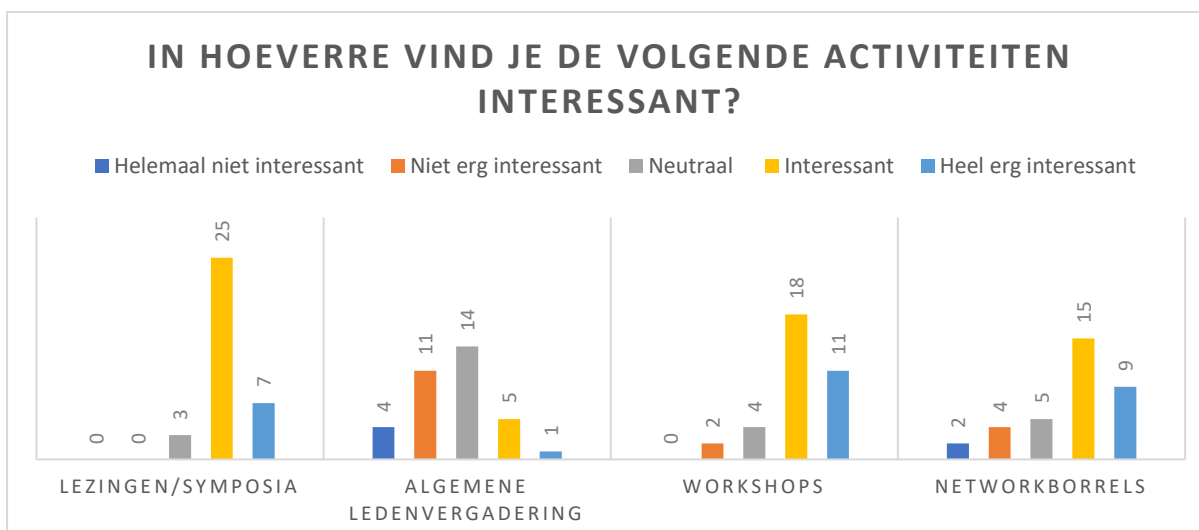

Het kan dus de moeite waard zijn om na te denken over een manier waarop studenten wel lid willen worden en zo het idee dat het niet nodig is om lid te worden (activiteiten kunnen immers ook als niet-lid bezocht worden) te omzeilen. Daarnaast kan het lonen om de drempel om lid te worden meer te verlagen en vaker erop te wijzen dat en hoe studenten lid kunnen worden. De huidige prijs voor een studentenlidmaatschap lijkt niet te hoog te zijn. Veruit het grootste deel van de respondenten is immers bereid de €12,50 te betalen.

2.4. Activiteiten en blog

De respondenten werd gevraagd om de activiteiten van de KVN te beoordelen. Op een schaal van minst naar meest interessant staan de lezingen bovenaan. Maar liefst 32 van de studenten geeft aan dit interessant tot zeer interessant te vinden. Ze geven in de open vragen voornamelijk aan lezingen inspirerend te vinden en graag te horen over verschillende soorten onderzoek. Voornamelijk wanneer het buiten de kennis ligt die aangeboden wordt in hun opleiding. De specifieke onderwerpen die genoemd worden lopen erg uiteen. Thema's die meerdere keren terugkeren in de antwoorden zijn muziek en politiek, gender, diversiteit, identiteit en actualiteit.

Een andere activiteit die interessant klinkt voor de studenten is een workshop: 27 studenten vinden dit interessant tot zeer interessant. Ook hier lopen de onderwerpen redelijk uiteen, maar een aantal springt er duidelijk uit. Met name workshops gerelateerd aan schrijfvaardigheden en onderzoeksmethoden worden genoemd. Ook worden meer praktische

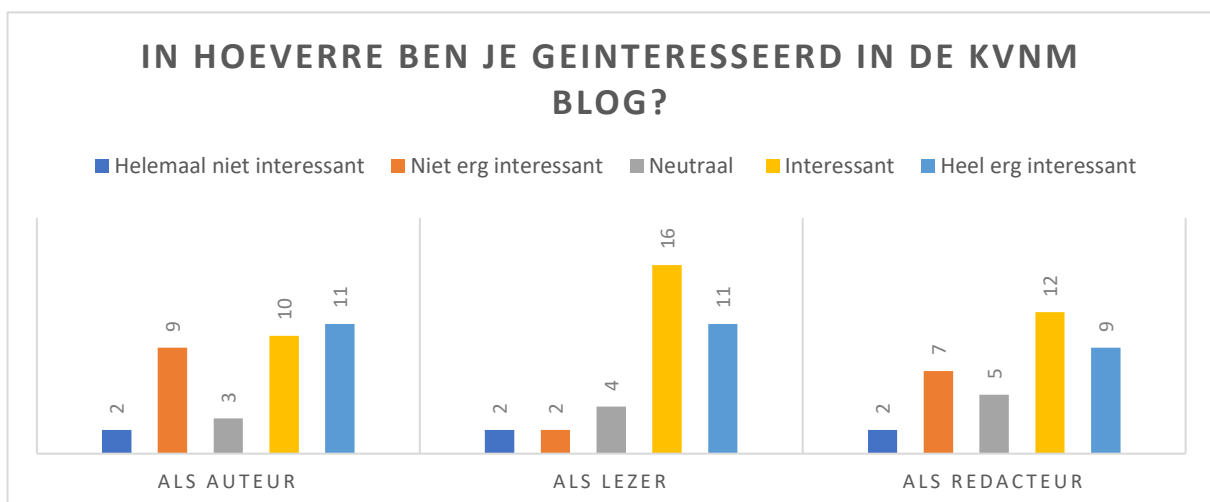
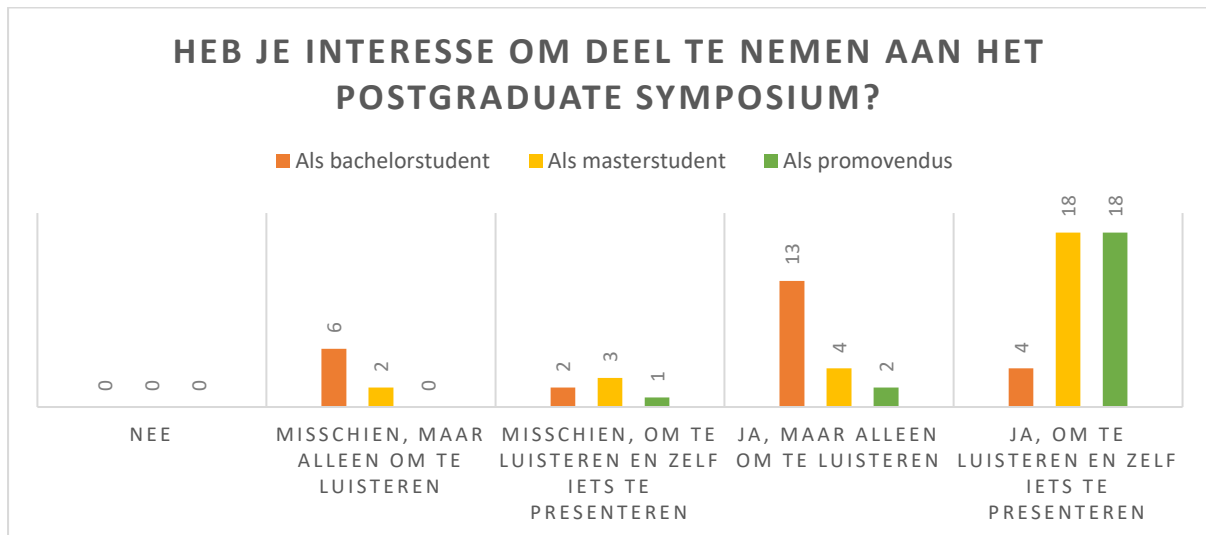

vaardigheden genoemd, zoals workshops over componeren, programmeren van concerten en journalistiek.

Hierna volgen netwerkborrels in populariteit. 24 studenten vinden dit interessant tot heel interessant, maar tegelijk reageerden er 6 dat zij het niet interessant vinden. Een aantal ziet de KVNМ juist als een plek om een netwerk op te bouwen, terwijl een paar studenten hier geen behoefte aan hebben.

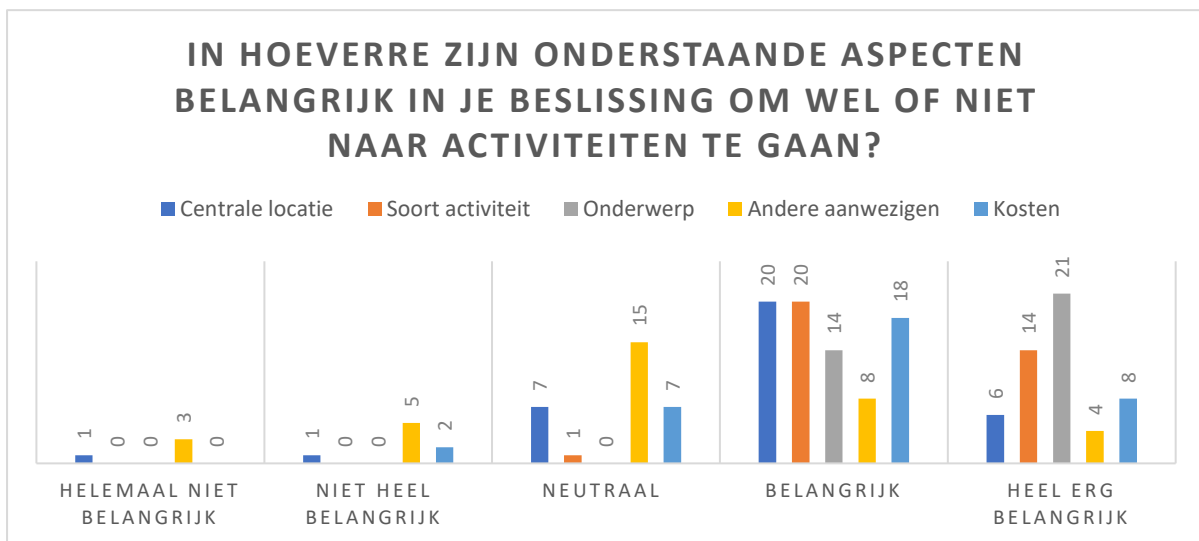
Veruit de minst populaire activiteit is de algemene ledenvergadering. Dit is niet vreemd gezien het grote aantal niet-leden dat de enquête heeft ingevuld. Respondenten die wel al studentlid zijn geven aan zich niet genoeg betrokken te voelen bij de vereniging om een bijdrage te leveren aan dit soort vergaderingen. Wel zeggen een aantal de neiging eerder te hebben om hieraan deel te nemen wanneer de vergadering gecombineerd wordt met bijvoorbeeld een lezing.

Bij de interesse in het postgraduate symposium konden de studenten per “niveau” aangeven of en hoe zij deel zouden nemen: als bachelorstudent, masterstudent en/of promovendus en om te luisteren en/of zelf te spreken. Niemand reageerde dat ze niet aan deze activiteit deel zouden willen nemen. Voornamelijk als masterstudent en promovendus zouden ze zowel willen luisteren als presenteren. Bachelorstudenten zijn wel geïnteresseerd, maar vooral om te luisteren en in mindere mate om zelf ook te presenteren.

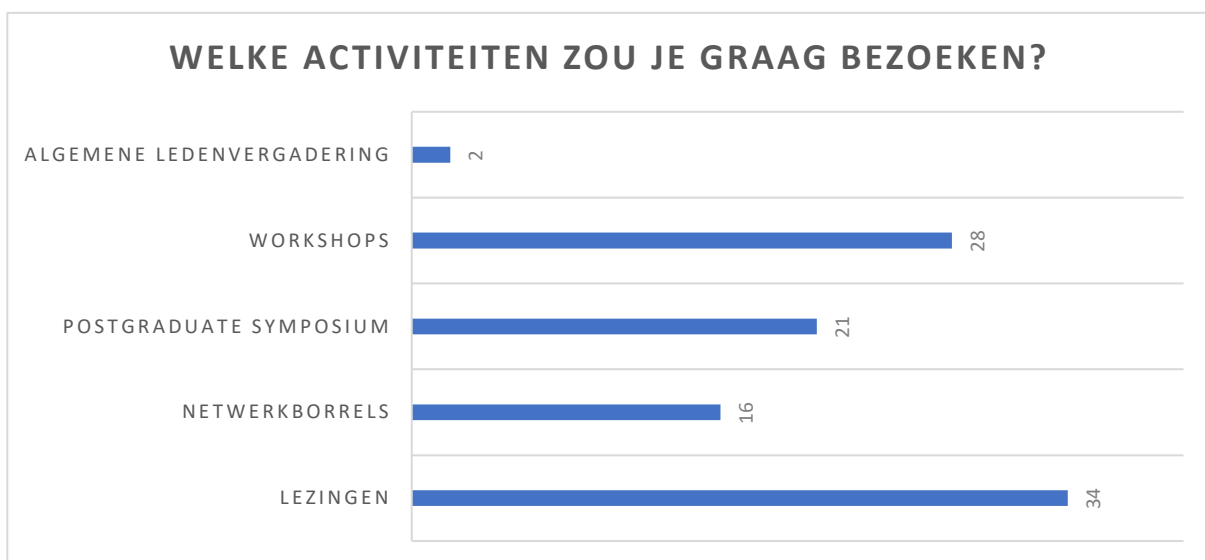

De respondenten konden over de blog aangeven of zij wel/niet geïnteresseerd zijn om deze te lezen, een blog te schrijven, en/of te redigeren. Voornamelijk als lezers vinden studenten het interessant (27), maar het schrijven of redigeren is iets minder populair. 11 studenten gaven nadrukkelijk aan niet geïnteresseerd te zijn om iets te schrijven. Ook over specifiek de blog is geen open vraag gesteld.

Voor activiteiten konden studenten aangeven in hoeverre zij de volgende aspecten belangrijk vinden voor hun beslissing om wel of niet te gaan: kosten, andere aanwezigen (bijv. medestudenten), locatie, onderwerp en het soort activiteit. Zoals verwacht is de soort activiteit vrijwel bepalend, 34 studenten gaven aan dit belangrijk te vinden. Daarnaast gaf iedereen aan het onderwerp van de activiteit belangrijk te vinden, het grootste deel (21) vindt dit zelfs heel belangrijk. Kosten en de locatie zijn redelijk belangrijk, andere aanwezigen een stuk minder.

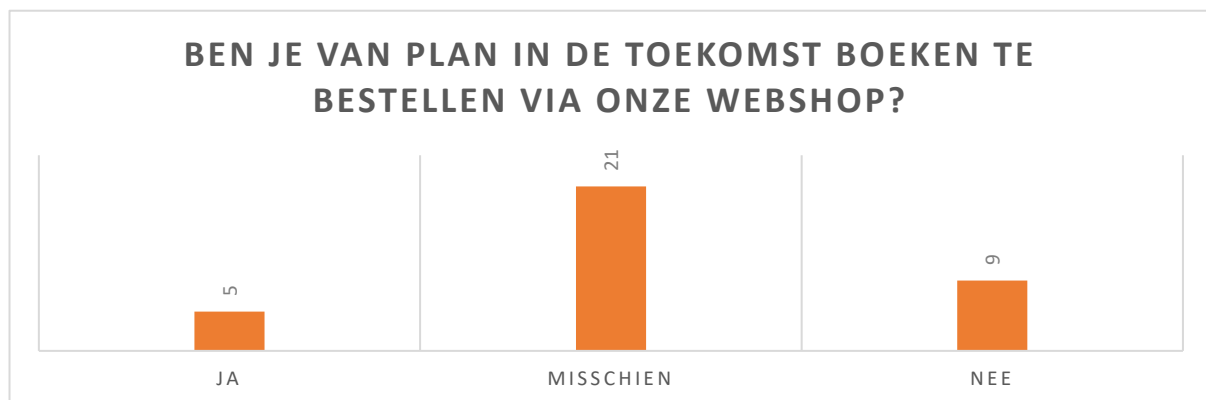
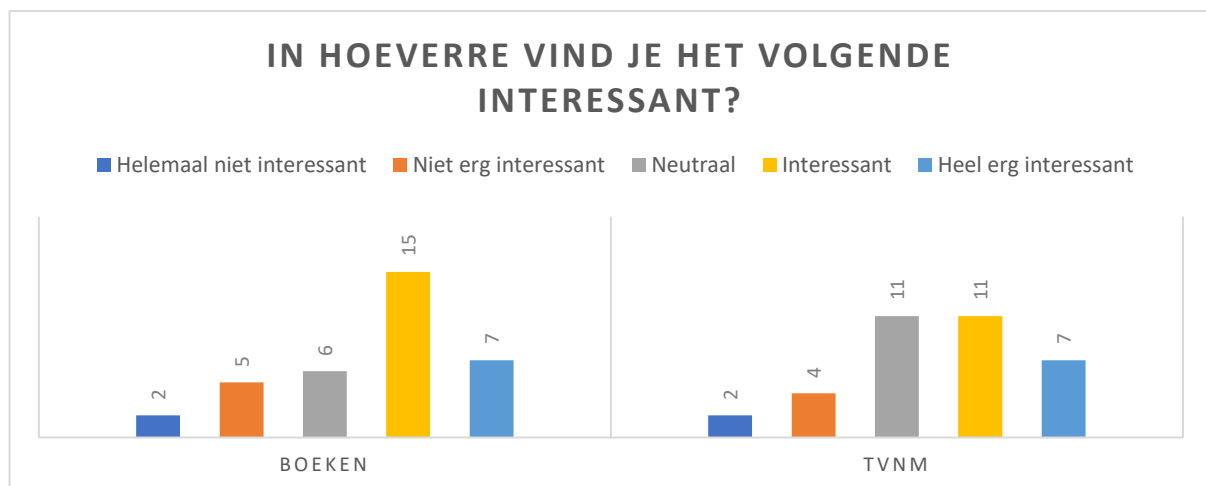

Voor studenten zijn lezingen, workshops en het postgraduate symposium dus het meest interessant en het is dan ook de top 3 van activiteiten die zij zouden willen bezoeken. Voornamelijk de eerste twee zijn erg afhankelijk van de behandelde onderwerpen. In het geval van het postgraduate symposium is het wellicht interessant om bachelorstudenten de kans te geven om mee te luisteren.

2.5. Boeken en het TVNM

Studenten lijken over het algemeen minder enthousiast over boeken en het TVNM dan over de activiteiten. Van die twee vallen boeken meer in de smaak: 22 studenten vinden dit interessant of zeer interessant, terwijl 18 studenten dit over het TVNM zeggen. Slechts 5 studenten geven echter aan van plan zijn om boeken te bestellen, terwijl 9 studenten dit niet zijn. 21 weten het niet zeker en antwoordden met 'misschien'. In de open vraag geven veel twijfelaars aan dat het afhankelijk is van het onderwerp, en dat ze in de webshop nu niet boeken zien staan die bij hun interesses aansluiten.

Op de vraag of boeken en het TVNM liever digitaal gelezen worden antwoordde de meerderheid fysiek, omdat dit de voorkeur heeft en gemakkelijker leest dan digitale bestanden die bijvoorbeeld kwijtraken in de mailbox. Deze gesloten vraag werd echter niet gesplitst op soort publicatie. In de open vragen geven 4 studenten aan dat ze boeken liever fysiek lezen, maar het TVNM wel digitaal zouden willen ontvangen. Redenen voor studenten om liever digitale publicaties te lezen zijn duurzaamheid en ruimte. In het geval van studenten die alleen TVNM digitaal prefereren is hun reden dat ze vaak enkele artikelen lezen, en niet het geheel fysiek hoeven te hebben.

Studenten zijn dus niet ongeïnteresseerd in boeken of het TVNM, maar het is voornamelijk het huidige aanbod aan onderwerpen dat ze niet of minder aanspreekt. Aangezien uiteindelijk ongeveer de helft van de studenten (17) TVNM liever digitaal zou ontvangen kan het de moeite waard zijn om leden de keuze te geven of zij TVNM fysiek of digitaal willen lezen.

3. CONCLUSIE

De vragen in deze enquête waren vooral gericht op het aanbod en verwachtingen die studenten van de KVNMM hebben. Studenten verwachten van de KVNMM dat het een vereniging is die verdieping biedt naast hun opleiding en dat het een plek is waar zij een netwerk op kunnen bouwen.

Het aantal studentleden en interesse bij een diverse groep studenten kan vergroot worden door KVNMM bij meer opleidingen te introduceren waar studenten met een interesse in muziekonderzoek zich bevinden. Ook lijkt de drempel te hoog voor studenten om zich daadwerkelijk aan te melden. Aangezien activiteiten vaak ook bezocht kunnen worden zonder lid te hoeven zijn lijkt lidmaatschap niet nodig.

Het imago wordt door een groot deel van de studenten gezien als ouderwets, en om studenten meer aan te spreken moet de vereniging actief zorgen dat alle studenten zich welkom voelen. Dit kan door middel van meer diverse/frequente posts op sociale media en activiteiten specifiek voor studenten. Activiteiten lijken ook populairder te zijn dan de publicaties, met name de reeds georganiseerde lezingen en symposia. Er is ook zeker potentie voor workshops en netwerkborrels. Het postgraduate symposium wordt ook overwegend interessant gevonden. Het onderwerp van deze activiteiten telt echter wel erg zwaar voor studenten. Terugkerende onderwerpen voor lezingen zijn muziek en politiek, gender, diversiteit, identiteit en actualiteit. Voor workshops zijn dit schrijfvaardigheden en onderzoeksmethoden, componeren, programmeren van concerten en journalistiek.

Het onderwerp is ook belangrijk voor interesse in publicaties. De interesse daarin is nu minder dan in activiteiten. Veel studenten weten niet zeker of ze in de toekomst een KVNMM-publicatie zouden aanschaffen, omdat het huidige aanbod niet aansluit bij hun interesses. De meerderheid wil boeken liever fysiek lezen, maar de helft preferereert een digitale TVNM boven een fysieke. Het is dus de moeite waard om na te denken over een alternatief studentenlidmaatschap met een digitale TVNM.